

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. b)

Limba și literatura ucraineană maternă

Simulare

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Прочитай уважно текст і виконай вимоги:

«Кайдаш прийшов до церкви; церква була ще заперта. Він сів коло дверей на кам'яних східцях і поклав шапку коло себе. На горах за шпильми, вкритими лісом, пишно горів вечірній світ сонця. Всі шпилі чорніли в тіні, а між ними в долини проривався світ пучками, заливав западини золотими пасмами, пронизував кожний верх дерева і блищав крізь зелений лист, як через кристаль. Над лісом розлився дивний спокій, а дзвін ґув та дрижав над шпильми, тричі одбиваючи свій згук. Кайдаш сидів, мов дерев'яний, і на його лиці розливався якийсь смуток та жаль. Сторож брязнув ключами, одмикаючи важкий здоровий замок. Кайдаш кинувся, аж затрусився.

Одчинили церкву. Прийшов священик з дяком і почав правити вечерню. Паламар був у полі. Кайдаш пішов у віттар служити за паламаря, посвітив свічки перед образами й подав священикові кадильницю...

Церква була зовсім порожня, тільки в бабинці стояли три баби в намітках. Кайдаш молився, стоячи навколішки, не зводив ясних очей з царських врат, а його широке бліде лице стало жовте, як віск, жовте, як лице в ченця.

Вийшовши з церкви, Кайдаш пішов до пана за грішми. Він був добрий стельмах, робив панам і селянам вози, борони, плуги та рала і заробляв добрі гроші, але ніяк не міг вдержати їх у руках. Гроші втікали до шинкаря. Панщина поклала на Кайдашеві свій напечаток.

Забравши гроші, Кайдаш пішов додому, але при самій дорозі стояв шинок. Кайдаш не їв цілий день. Голод зтяг йому живіт. "Треба випити хоч одну чарку горілки: одна чарка не гріх, бо вже од голоду аж шкура болить", — подумав Кайдаш і зайшов у шинок.

В шинку було кілька чоловіків. За столом сидів його кум з лисиною на всю голову. Кайдаш сів з ними за стіл і почав балакати, випивши чарку горілки.

— Оце, куме, так натомився, аж спина болить, — промовив Кайдаш.

— Що ж ти таке важке робив? — спитав його кум.

— Та все лагоджу вози та підробляю осі. Ота мені каторжна гора потрощила не одного воза! А вже скільки я осів поламав через ту іродову гору, то й полічити не можна.

Дорога в село йшла коло самого Кайдашевого городу. Вона спускалась з крутого шпиля, як з печі. Вози з снопами часом котились з гори і тягли вниз за собою й волів.

— То застав синів трохи розкопач шлях, — сказав кум.

— А хіба ж я один возитиму тудою снопи? Адже ж і ти возиш. Чом би пак і тобі не розкопачи, — сказав Кайдаш, випиваючи другу чарку.

— Нема, бач, мені діла. Ніби я сиджу, згорнувши руки, — обізвався чоловік, — а воно було б дуже добре розкопач возвіз, та ще там трошки навскоси.

— Авжеж навскоси, щоб, бач, було не так круто: так, приміром, од того чагаря та до мого тину, — сказав Кайдаш, ще й пальцем махнув навскоси.

— Або хоч і так, приміром, навскоси од твого тину, де стоїть стара груша, та до чагарника, — сказав кум і махнув пальцем навскоси на другий бік. — От і вози були б цілі.

— Так було б ще лучче... та ще якби взяти заступом поза тим сучим горбом попід самим тином, — сказав Кайдаш, випивши чарку і запаливши люльку. Та вже й посадило той горб, неначе оту ґулю на твоїй лисині, куме! Вже той каторжний горб сидить мені отут у печінках..»

(Іван Нечуй-Левицький – *Кайдашева сім'я* (скорочено))

A. На основі інформації, отриманої з тексту, підготуйте до екзаменаційного аркуша наступне завдання:

1. Уточни до якого літературного жанру належить текст. Подай дві характерні риси визначеного жанру. **6 балів**
2. Випиши з тексту три різні художні засоби. **6 балів**
3. Визнач, де сидів Кайдаш, чекаючи щоб відкрили церкву. **4 бали**
4. Подай антоніми до слів: чорніли, добрий. **4 бали**
5. Знайди у тексті художні деталі, що описують зовнішність персонажа і передають його стан. **6 балів**
6. Визнач, куди зайшов Кайдаш, вертавшись додому. **4 бали**

Б. Склади текст обсягом не більше 1 сторінки, в якому охарактеризуй старого Кайдаша з повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».

Складаючи текст, пам'ятай про таке:

1. висвітлення життя Кайдаша; **3 бали**
2. опис шляху Кайдаша до занепаду(п'янство); **2 бали**
3. визначення віри старого Кайдаша; **2 бали**
4. безперервність тексту та логічна послідовність інформації; **2 бали**
5. поділ на вступ, суть і висновок. **1 бал**

SUBIECTUL al II-lea

(20 de puncte)

Тебе звати Мирослав/ Мирослава Попович. Ти учень/ учениця Х-го класу Педагогічного ліцею ім. «Івана Франка» в м. Чернівці. Напиши на окремій сторінці заяву, в якій вимагаєш директорові установи видати тобі довідку, необхідну для отримання соціальної стипендії.

Вимоги:

1. використання термінології ділової літератури, властивій заяві; **4 бали**
2. дотримання форм побудови такого виду тексту; **3 бали**
3. використання даних, вказаних у сюжеті; **5 балів**
4. правопис і логічна послідовність тексту; **4 бали**
5. оформлення тексту на сторінці. **4 бали**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

«Бідна я, бідна! І дитина моя безталанна! Кому я її покину? Хто її пригорне, хто її догляне? Чи ж я для того її на світ породила, щоб вона в чужих людей сльози лила?» (М. Вовчок-«Горпина»).

Напиши есе, 1-3 сторінки, під заголовком «Тиха жертва матері» основуючись при цьому на творах Тараса Шевченка, («Катерина», «Наймичка») та Марка Вовчка («Горпина»).

Вимоги:

а. Зміст есе **22 бали**

1. наявність у творі вказаної теми;
2. життєвий і творчий шлях Тараса Шевченка та Марка Вовчка;
3. коротка характеристика сюжету твору;
4. зображення важкої долі жінки, яка вимушена була все своє життя страждати;
5. пояснити, які моральні цінності (честь, любов, вірність, відповідальність) висвітлюють твори та що вони вчать про справжнє щастя і сенс життя людини;

б. Формальна сторона тексту (поділяється на вступ, суть і висновок – 1 бал; безперервність і логічна послідовність інформації – 3 бали, відповідність нормам літературної мови – 3 бали, зовнішній вигляд та чіткість тексту – 1 бал) **8 балів**